

OBSAH

VI. OBDOBIE

ROZKOL V ZÁPADNOM KREŠŤANSTVE
 PROTESTANTSKÁ REFORMÁCIA
 PROTIREFORMÁCIA A KATOLÍCKA REFORMA

ÚVOD DO NOVOVEKU

157. Všeobecná charakteristika novovekého obdobia	7
157.1. TERITORIÁLNY NÁČRT	7
157.2. DUCHOVNÉ ZÁKLADY NOVOVEKÉHO OBDOBIA	9
157.3. HLAVNÉ PROBLÉMY NOVOVEKÝCH ČIAS	10

KAPITOLA 1.

PROTESTANTSKÁ REFORMÁCIA V NEMECKU	15
158. Príčiny reformácie	15
159. Martin Luther, jeho vnútorná formácia a pôsobenie do roku 1517	18
159.1. RODINNÉ PROSTREDIE A ŠTÚDIÁ	18
159.2. VNÚTORNÁ A TEOLOGICKÁ FORMÁCIA MARTINA LUTHERA	21
159.3. TEOLOGICKÁ ČINNOSŤ MARTINA LUTHERA V ROKOCH 1509-1517	23
160. Vystúpenie a reformačná činnosť Martina Luthera (do roku 1512)	26
160.1. SPORY O ODPUSTKY	26
160.2. RÍMSKY PROCES A ZAVRHNUTIE NÁUKY MARTINA LUTHERA	30
160.3. REFORMAČNÁ ČINNOSŤ MARTINA LUTHERA V ROKOCH 1520-1521	35
161. Ríšske snemy v rokoch 1521 a 1524 voči reformácii. Postupy reformácie vo Wittenbergu	36
161.1. RÍŠSKY SNEM VO WORMSE A V NORIMBERGU	36

161.2. PÔSOBENIE MARTINA LUTHERA VO WARTBURGU. POSTUP REFORMÁCIE VO WITTENBERGU	39
161.3. REFORMÁTORI V KRUHU MARTINA LUTHERA	43
162. Rozkol v nemeckom reformačnom tábore	46
162.1. SPIRITUALISTICKÉ A ANABAPTISTICKÉ HNU Tie	46
162.2. RYTIERSTVO VOČI REFORMÁCII. SEDLIACKA VOJNA	50
162.3. UKONČENIE LUTHEROVÝCH VZŤAHOV S HUMANISTAMI	53
163. Katolícka hierarchia a teológovia voči reformácii	57
163.1. EPISKOPÁT A DUCHOVENSTVO VOČI REFORMÁCII	57
163.2. POSTOJ KATOLÍCKYCH TEOLÓGOV	60
164. Nemecký štát - kniežatá a reformácia	63
164.1. NÁBOŽENSKÁ POLITIKA CISÁRA KAROLA V.	63
164.2. SNEMY VOČI NÁBOŽENSKÝM ZÁLEŽITOSTIAM (1526-1532)	65
164.3. POSTOJ KNIEŽAT VOČI REFORMÁCII	70
165. Sformovanie sa Luteránskej cirkvi	71
165.1. RIADENIE CIRKVI	71
165.2. CIRKEVNÉ MAJETKY. CIRKEVNÉ VIZITÁCIE A „PORIADKY“	73
165.3. BOHOSLUŽBA, ŠKOLSTVO, KATECHIZÁCIA	75
166. Teritoriálny rozvoj protestantizmu v Nemecku. Šmalkaldská vojna a náboženský mier v Augsburgu (roku 1555)	76
166.1. TERITORIÁLNE POSTUPY PROTESTANTIZMU. ĎALŠIE NÁBOŽENSKÉ ROZHOVORY. LUTHEROVA SMRŤ	76
166.2. ŠMALKALDSKÁ VOJNA; AUGSBURSKÉ INTERIM	79
166.3. NÁBOŽENSKÝ MIER V AUGSBURGU (R. 1555)	81

KAPITOLA 2.

NOVÉ FORMY PROTESTANTIZMU A JEHO ROZVOJ V EURÓPE.

PROTIREFORMÁCIA	85
167. Ulrich Zwingli a reformácia vo Švajčiarsku	86
167.1. ULRICH ZWINGLI A JEHO ODCHOD OD KATOLÍCKEJ CIRKVI	86

167.2. ROZVOJ REFORMÁCIE VO ŠVAJČIARSKU	87
167.3. NÁBOŽENSKÁ VOJNA A MIER VO ŠVAJČIARSKU	89
168. Lutheranismus v škandinávskych krajinách	90
168.1. DÁNSKO	90
168.2. NÓRSKO A ISLAND	93
168.3. ŠVÉDSKO A FÍNSKO	94
169. Ján Kalvin.	
Vznik Reformovanej cirkvi	96
169.1. JÁN KALVIN, JEHO FORMÁCIA A OSOBNOSŤ	96
169.2. VZNIK REFORMOVANEJ CIRKVI	97
169.3. HLAVNÉ TEOLOGICKÉ ZÁSADY REFORMOVANEJ CIRKVI	100
170. Anglická schizma za Henricha VIII.	
Vznik anglikánskej cirkvi	102
170.1. PRÍČINY A PRIEBEH ANGLICKEJ SCHIZMY ZA HENRICHA VIII.	102
170.2. POČIATKY REFORMÁCIE ZA KRÁĽA EDUARDA VI. NÁVRAT K JEDNOTE S KATOLÍCKOU CIRKVOU ZA MÁRIE KATOLÍCKEJ	108
170.3. OPÄTOVNÉ ODTRHNUTIE OD APOŠTOLSKÉHO STOLCA. VZNIK ANGLIKÁNSKEJ CIRKVI A JEJ DEJINY DO POLOVICE XVII. STOROČIA	110
170.4. KATOLÍCKA CIRKEV V ANGLICKU A ÍRSKU (DO POLOVICE XVII. STOROČIA)	114
171. Protestantizmus v Škótsku, Holandsku, Uhorsku a Čechách	116
171.1. ŠKÓTSKO	116
171.2. HOLANDSKO	118
171.3. KRAJINY KORUNY SV. ŠTEFANA	121
171.4. ČECHY	123
172. Ďalší rozvoj reformácie v Nemecku.	
30-ročná vojna.	
Vestfálsky mier	125
172.1. POSTUP REFORMÁCIE V NEMECKU PO ROKU 1555	125

172.2. 30-ROČNÁ VOJNA (1618–1648).	
PROTIREFORMÁCIA V NEMECKU	126
172.3. VESTFÁLSKY MIER (1648)	128
172.4. SPORY A ROZKOLY V PROTESTANTIZME	129
173. Reformácia a náboženské vojny vo Francúzsku	131
173.1. POČIATKY REFORMÁCIE	131
173.2. HUGENOTSKE NÁBOŽENSKÉ VOJNY	133
173.3. KONIEC NÁBOŽENSKÝCH VOJEN. NANTSKÝ EDIKT	135
 KAPITOLA 3.	
PROTESTANTSKÁ REFORMA NA POĽSKÝCH ÚZEMIACH	139
174. Situácia Cirkvi v Poľsku na začiatku XVI. storočia	140
174.1. MORÁLNY, INTELEKTUÁLNY A EKONOMICKÝ STAV DUCHOVENSTVA. NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT VERIACICH	140
174.2. HUMANIZMUS V ŠKOLÁCH A MEDZI DUCHOVENSTVOM	143
174.3. POĽSKÝ PREDTRIDENTSKÝ EPISKOPÁT	146
174.4. CIRKEVNÁ POLITIKA KRÁĽA ŽIGMUNDA I. STARÉHO A KRÁĽOVNEJ BONY	152
175. Protestantizmus na poľských západných a severných územiach	153
175.1. PROTESTANTSKÁ REFORMÁCIA V SLIEZSKU	153
175.2. PROTESTANTIZÁCIA LUBUSKEJ ZEME	156
175.3. PROTESTANTIZMUS V ZÁPADNOM POMORANSKU	158
175.4. REFORMÁCIA V KRÁĽOVSKOM PRUSKU A VO VARMII	162
175.5. PROTESTANTIZÁCIA KNIEŽACIEHO PRUSKA	165
176. Protestantizmus v centrálnom Poľsku, Litve a Rusku	168
176.1. LUTERANIZMUS V POĽSKU A V LITOVSKOM VEĽKOKNIEŽATSTVE	168
176.2. KALVINIZMUS V POĽSKU A V LITOVSKOM VEĽKOKNIEŽATSTVE	172
176.3. ČESKÍ BRATIA V POĽSKU	175
176.4. POĽSKÍ ARIÁNI	176

177. Postoj kráľa, šľachty a episkopátu voči reformácii (do polovice XVI. storočia)	179
177.1. POSTOJ KRÁĽA ŽIGMUNDA I. STARÉHO	179
177.2. SPORY ŠĽACHTY S CIRKVOU	181
177.3. POĽSKÝ EPISKOPÁT VOČI REFORMÁCII	183
178. Plány národnej cirkvi v Poľsku	185
178.1. LUTERÁNSKE A KALVÍNSKE PROJEKTY	185
178.2. PROJEKT ANDREJA FRICZA MODRZEWSKÉHO	186
178.3. PLÁNY KRÁĽOVSKÉHO TÁBORA A ČASTI EPISKOPÁTU	188
 KAPITOLA 4.	
KATOLÍCKA REFORMA CIRKVI	191
179. Začiatok reformy Cirkvi Apoštolským Stolcom	193
179.1. REFORMAČNÝ PROGRAM PÁPEŽA HADRIÁNA VI. POSTOJ PÁPEŽA KLEMENTA VII.	193
179.2. POKRAČOVANIE V REFORME CIRKVI ZA PÁPEŽA PAVLA III.	196
179.3. PONTIFIKÁTY PÁPEŽOV JÚLIUSA III. (1550–1555) A PAVLA IV. (1555–1559)	198
180. Sv. Ignác z Loyoly a jeho rehoľa	201
180.1. SV. IGNÁC Z LOYOLY A POČIATKY SPOLOČNOSTI JEŽIŠOVEJ	201
180.2. CIEĽ A ORGANIZÁCIA REHOLE	203
180.3. ROZVOJ A ČINNOSŤ REHOLE	205
181. Tridentský koncil	207
181.1. ZVOLANIE A PRVÁ FÁZA KONCILU	207
181.2. DRUHÁ FÁZA KONCILU	211
181.3. PONTIFIKÁT PÁPEŽA PIA IV. A TRETIA FÁZA KONCILU	211
182. Nové sily obnovy. Obnova a rozvoj rehoľného života	214
182.1. NOVÉ REHOLE	214
182.2. REFORMA BÝVALÝCH REHOLÍ	218

KAPITOLA 5.

DOPLNENIE DIELA REFORMY.

ROZKVET CIRKEVNÉHO ŽIVOTA	221
183. Apoštolský Stolec a realizácia tridentskej reformy	222
183.1. TRAJA VELKÍ POTRIDENTSKÍ PÁPEŽI	222
183.2. PÁPEŽI V ROKOCH 1590-1655	227
184. Recepčia tridentskej reformy v katolíckej Európe	230
184.1. KRAJINY PYRENEJSKÉHO POLOSTROVA	230
184.2. FRANCÚZSKO	232
184.3. NEMECKO. ŠVAJČIARSKO. ČECHY	234
184.4. KRAJINY KORUNY SV. ŠTEFANA	238
185. Rozvoj katolíckych misií do polovice XVII. storočia	240
185.1. PRÍČINY ROZVOJA MISIJNEJ ČINNOSTI	240
185.2. KRISTIANIZÁCIA LATINSKEJ AMERIKY	242
185.3. MISIE V SEVERNEJ AMERIKE, AFRIKE A ÁZII	246
185.4. AKOMODAČNÉ SPORY	250
186. Rozvoj cirkevných vied.	
Teologické spory	252
186.1. OBNOVA SCHOLASTIKY A POZITÍVNEJ TEOLÓGIE	252
186.2. TEOLOGICKÉ SPORY	254
187. Náboženský život veriacich.	
Pastorácia.	
Kresťanská kultúra	256
187.1. ROZVOJ MYSTIKY	256
187.2. KAZATEĽSTVO A BOHOSLUŽBA	258
187.3. KREŠŤANSKÁ KULTÚRA	261
188. Storočie svätých	263

KAPITOLA 6.

KATOLÍCKA CIRKEV V POĽSKU V POTRIDENTSKOM

OBDOBÍ	267
189. Počiatky katolíckej reformy poľskej Cirkvi	268
189.1. CIRKEVNÁ POLITIKA ŽIGMUNDA AUGUSTA. SEKULARIZÁCIA INFLANT	268

189.2. POČIATKY REKATOLIZÁCIE A JEJ VODCOVIA	270
189.3. POČIATKY APOŠTOLSKEJ NUNCIATÚRY V POĽSKU	275
189.4. ÚČASŤ POĽSKA NA TRIDENTSKOM KONCILE	277
190. Tridentská obnova poľskej Cirkvi	280
190.1. PRENIKANIE TRIDENTÍNA V POĽSKU. NÁVRAT K VIERE OTCOV	280
190.2. ČINNOSŤ POTRIDENTSKÉHO EPISKOPÁTU	283
190.3. REFORMA A OBNOVA REHOĽNÉHO ŽIVOTA	287
190.4. OBNOVA TEOLÓGIE, KAZATEĽSTVA, PASTORÁCIE A KATECHÉZY. NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT VERIACICH	289
191. Vzťah medzi štátom a Cirkvou. Cirkevná organizácia	295
191.1. CIRKEV A ŠTÁT	295
191.2. NÁBOŽENSKÁ TOLERANCIA. VARŠAVSKÁ KONFEDERÁCIA	301
191.3. ROZŠÍRENIE ORGANIZÁCIE A ZRIADENIE POĽSKEJ CIRKVI	303
192. Východná Cirkev v Poľsku. Brestská únia (1596)	306
192.1. PRAVOSLÁVNA CIRKEV V POĽSKU. ORGANIZÁCIA A ČINNOSŤ	306
192.2. GENÉZA A UZATVORENIE BRESTSKEJ ÚNIE (1596)	308
192.3. OSUD BRESTSKEJ ÚNIE V PRVEJ POLOVICI XVII. STOROČIA. SV. JOZAFÁT KUNCEVIČ	314
192.4. ÚNIA POĽSKÝCH ARMÉNOV	317
192.5. PRAVOSLÁVNA CIRKEV V POĽSKU V ROKOCH 1596-1650	318
193. Poľský protestantizmus v potridentskom období	320
193.1. TENDENCIE O ÚNIU. SANDOMERSKÁ DOHODA	320
193.2. NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT A ORGANIZÁCIA REFORMAČNÝCH CIRKVI	321
193.3. POKUSY O ZMIERENIE KATOLÍKOV A PROTESTANTOV. „COLLOQUIUM CHARITATIVUM“	324

KAPITOLA 7.

VÝCHODNÉ CIRKVI V XVI. STOROČÍ

A PRVEJ POLOVICI XVII. STOROČIA 327

194. Byzantská Cirkev pod vládou Turecka

194.1. EKUMENICKÝ PATRIARCHÁT V CARIHRADE 328

194.2. MELCHITSKÉ PATRIARCHÁTY

NA BLÍZKOM VÝCHODE.

GRUZÍNSKO 331

194.3. PRAVOSLÁVNA CIRKEV V BULHARSKU, SRBSKU

A RUMUNSKU 333

195. Autokefálna Pravoslávna cirkev v Rusku 335

195.1. GENÉZA A ZRIADENIE PATRIARCHÁTU

V MOSKVE 335

195.2. REFORMÁTORSKÉ TENDENCIE V RUSKEJ CIRKVI .. 336

196. Predchalcedónske Cirkvi 339

196.1. MONOFYZITSKÉ CIRKVI 339

196.2. NESTORIÁNSKE CIRKVI 341

197. Tendencie o úniu medzi východnými Cirkvami 342

197.1. OTÁZKA CIRKEVNEJ ÚNIE S EKUMENICKÝM

PATRIARCHÁTOM V CARIHRADE 342

197.2. AKCIA PRE ÚNIU NA BLÍZKOM VÝCHODE.

MARONITI 344

197.3. AKCIA ZA ÚNIU MEDZI SLOVANMI 347

BIBLIOGRAFIA 351

MENNÝ ZOZNAM 367